

16. marts 2017

FM2017/61

Vi fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i forretningsorden for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges i finanslovsforslaget for 2018 at afsætte en pulje på 5 millioner kroner i 2018 og i hvert af overslagsårene, til en ekstraordinær flerstrengt indsats, der skal sikre en markant forbedring af de sociale forhold i Tasiilaq. Indsatsen skal ske i tæt koordinering med Kommuneqarfik Sermersooq. (Medlemmerne af Inatsisartut Randi Vestergaard Evaldsen og Justus Hansen, Demokraterne)

Begrundelse

Tasiilaq er uforholdsmæssigt hårdt ramt af sociale problemer.

Ud af ca. 1.000 børn i Tasiilaq er omkring halvdelen registreret i det sociale system¹, og målt i forhold til indbyggertallet har Tasiilaq landets højeste selvmordstal².

Antallet af anmeldte husspektakler er i Tasiilaq landets næsthøjeste, kun overgået af Nuuk, som har omkring 8 gange så mange indbyggere³. Der blev i 2015 anmeldt 13 voldtægter i Tasiilaq. Kun i Qaqortoq og i Nuuk var antallet af anmeldelser højere.

Også arbejdsløsheden er uforholdsmæssigt høj i Tasiilaq: Ledighedsprocenten er landets 3. højeste – omkring dobbelt så høj som landsgennemsnittet⁴.

Dette er blot eksempler på de massive sociale problemer, som tynger Tasiilaq.

En løsning af disse problemer vil kræve en massiv, målrettet, flerstrengt indsats, ikke bare fra kommunens side, men også fra selvstyret.

Naalakkersuisut har i besvarelsen af § 37 spørgsmål nr. 38/2017 erkendt, at det er relevant, at selvstyret yder en ekstra indsats i Tasiilaq.

Naalakkersuisut har i den forbindelse peget på en række tiltag, som er sat i værk:

¹ Tilsynsrapport, april 2016.

² Bjerregaard og Larsen, 2015, i International Journal of Circumpolar Health

³ Politiets årsberetning 2014

⁴ Tasiilaq havde ifølge Grønlands Statistik i 2014 en gennemsnitlig ledighedsprocent på 19,2. Den gennemsnitlige ledighedsprocent for hele landet var på 10,3.

- Naalakkersuisut har i juni 2016 bevilget 2,6 mio. kr. i tilskud til Kommuneqarfik Sermersooq til etablering eller istandsættelse af familieejligheder og krisecenter i Tasiilaq.
- Rejseholdet til behandling af voksne med senfølger efter seksuelle overgreb i barndommen har været i Tasiilaq i 2015 og 2016 og opstarter et nyt behandlingsforløb i 2017. Endvidere arbejdes der på opstart af et behandlingsforløb i Tasiilaq for børn, der har været udsat for seksuelle overgreb.
- Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen yder driftstilskud til Børne- og Familiecentret i Tasiilaq samt projekter på det sociale område i medfør af eksisterende tilskudsordninger.
- Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen har afholdt kurser i metoden Familierådslagning i Tasiilaq i 2015 og planlægger opfølgende kurser i 2017.
- Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen arbejder på at etablere en mandegruppe i Tasiilaq.
- I april 2017 igangsættes Rådgivningsassistentuddannelsen for et hold på Østkysten.
- Naalakkersuisuts Tværfaglige Koordinationsgruppe under det Centrale Forebyggelsesudvalg har udvalgt Tasiilaq som pilotby.
- Herudover er Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen i tæt dialog med Kommuneqarfik Sermersooq om hjælp til sagsbehandling i Tasiilaq.

Disse tiltag er gode og anerkendelsesværdige. Set i forhold til, hvor omfattende og fortvivlende de sociale problemer i Tasiilaq er, og igennem flere år har været, er vi dog bange for, at de ikke er tilstrækkelige.

Vi foreslår derfor afsat en pulje til ekstraordinære tiltag. Vi har med vilje undladt på forhånd at opremse forslag til konkrete initiativer. Hvad der er størst behov for må bero på en vurdering fra Kommuneqarfik Sermersooq og Departementet for Sociale Anliggender i fællesskab. Det vigtige for os er, at der bliver afsat penge således, at de nævnte har en finanslovssikret ret til at påbegynde ekstraordinære indsatser, der kan være med til at forbedre de uacceptable forhold i Tasiilaq.

Vi er særdeles bevidst om, at vi i disse år må foretage en knivskarp prioritering af landskassens midler, men her har vi efter vores mening et indsatsområde, som fortjener at blive prioriteret.

Læs MIO's rapport, hør hvad børnene fortæller – forestil dig, hvad det gør ved et barn at måtte leve med omsorgssvigt, overgreb, nød og elendighed. Hvem af os vil møde disse børn, se dem i øjnene og forklare dem, at vi syntes en forsoningskommission eller en ny og flottere parlamentsbygning var vigtigere, end at sikre disse børn et liv i tryghed?

Tasiilaq har behov for vores hjælp. Hvis vi har mulighed for at hjælpe, men vælger at lade være, er vi selv en del af problemet...

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget indebærer, at der på finansloven for 2018 og i hvert af overslagsårene afsættes en pulje på 5 mio. kr. til en ekstraordinær indsats til bekæmpelse af sociale problemer i Tasiilaq.

Administration af puljen vurderes at ville lægge beslag på administrative ressourcer i et omfang af mindre end et halvt årsværk i hvert indsatsår. Tiltag, som finansieres med midler fra puljen, vil yderligere kunne lægge beslag på administrative ressourcer, uden at det dog er muligt at estimere omfanget heraf.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Forslaget har ingen administrative og ingen direkte økonomiske konsekvenser for det private erhvervsliv i Tasiilaq.

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen administrative og ingen direkte økonomiske konsekvenser for borgerne i Tasiilaq.

Forslaget har til formål at skabe grundlag for en ekstraordinær indsats til bekæmpelse af de massive sociale problemer i Tasiilaq. Forslaget forventes derfor at styrke den enkelte borgers mulighed for at opnå hjælp og støtte til at kæmpe sig ud af tyngende sociale problemer og at bidrage til en positiv udvikling i byen, til glæde for alle.